

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

O‘qish ishlari bo‘yicha prorektor

A. A. Elmurodov

2024 yil _____ ” avgust

ILMIY TADQIQOT METODOLOGIYASI

FANI BO‘YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi: 700000 - Muhandislik, ishlov berish va qurilish sohasi

Ta‘lim sohasi: 710000 - Muhandislik ishi

Mutaxassisliklari: 70710201-Biotexnologiya

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
70710201-Biotexnologiya ta'lim mutaxassisligi

Fan nomi:	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	ITM1104
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	20
Amaliy mashg'ulotlar	40
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	60
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Magistrantlarga tadqiqot olib borish malakasini shakllantirish, dolzarb ilmiy muammolarni mustaqil tahlil qilish, zamonaviy tadqiqot usullarini o'rgatish, izlanish samaradorligini oshirish, ilmiy tadqiqot ishlari natijalarini rasmiylashtirish va joriy qilish masalalarini ko'rib chiqish, tadqiqot olib borish texnologiyasi, yangi bilimga erishish yo'llari va usullari, empirik va nazariy tadqiqot metodologiyasi, olingan natijalardan nazariy va amaliy yo'nalishlarda foydalanish haqida bilim berish, tadqiqotchilik kompetensiyasini takomillashtirishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	tabiiy fanlar (biologiya, zoologiya, kimyo, astronomiya...)
2.	texnik fanlar (texnologiya, muhandislik.....)
3.	jamiyat fanlari (tarix, tilshunoslik, iqtisodiyot....)

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	Ilmiy axborot, fakt va ma'lumotlar bilan ishlash, ilmiy ish va

qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	Narziyeva N.N. – "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasini dotsenti, p.f.b.f.d.(PhD)
E-mail:	nargiza.narziyeva@bk.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasini
Taqrizchilar:	1. A.I.Saidov – SamDChTI, Magistratura bo'limi boshlig'i, p.f.d., professor 2. Sh.Z.Taylanova – O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti professori, p.f.d.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Ijtimoiy-gumanitar fanlar, jismoniy madaniyat va sport" kafedrasining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

R. Ro'ziqulov

N. Narziyeva

N. Narziyeva

lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;
- **b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.
- **v) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- **g) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi**

	dissertatsiyani rasmiylashtirish va joriy qilish qoida va talablari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Hozirgi zamon postnklassik fan va texnologiya yutuqlari, hamda, eng yangi fan yo'nalishlari metodologiyasini bilishlari lozim;
TN3	Ilmiy tadqiqot olib borishning metodologik asoslari, ilmiy ijod qilishning zaruriy ob'ektiv va sub'ektiv shart-sharoitlari, qonuniyatlari va mexanizmlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Ilmiy tadqiqotning mantiqiy tuzilmasi, ilmiy yo'nalish va mavzu tanlash, ilmiy yo'nalishlarning bir-biri bilan aloqadorliklarini bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Dissertatsiyaning tuzilishi va asosiy mazmunini tushuna oladi;
TN6	Dissertatsiyani rasmiylashtirishga nisbatan asosiy talablar, titul varag'i uning boblari va sarlavhalarini mustaqil qo'ya oladi;
TN7	Matndagi qaydlar, ko'chirmalar va o'zlashtirilgan parchalarni, ilovalarni rasmiylashtirish qoidalarini biladi;
TN8	Foydalanilgan manbalarni bayon qilish, dissertatsiyani himoya qilish qoidalarini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Ilmiy tadqiqot metodologiyasi" faniga kirish. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining predmeti, maqsadi va vazifalari
M2	Tadqiqotchi faoliyati va unga qo'yiladigan malakaviy talablar
M3	Ilmiy axborot bilan ishlash: mutolaa qilish, yozma va og'zaki shakllarda bayon qilish
M4	Ilmiy tadqiqot tushunchasi
M5	Ilmiy tadqiqot mavzularini asoslash metodologiyasi
M6	Ilmiy tadqiqotda axborot izlash va qayta ishlash
M7	Tadqiqot metodi va metodologiyasi
M8	Eksperimental tadqiqotlar. Ilmiy tadqiqotda modellashtirish
M9	Magistrlik dissertatsiyasi: umumiy tushuncha
M10	Magistrlik dissertatsiyasini rasmiylashtirish va himoya qilish
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining predmeti
A2	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi fanining maqsadi va vazifalari
A3	Buyuk allomalarimiz ijodiyotida tadqiqot metodologiyasi masalalari
A4	Tadqiqotchi faoliyati
A5	Tadqiqotchiga qo'yiladigan malakaviy talablar
A6	Ilmiy adabiyotlarni mutolaa qilish
A7	Axborotlarni yozma shaklda yetkazish

A8	Axborotlarni og'zaki shaklda yetkazish
A9	Ilmiy tadqiqot tushunchasi
A10	Ilmiy tadqiqot mavzularini asoslash metodologiyasi
A11	Ilmiy tadqiqotda axborot izlash va qayta ishlash
A12	Tadqiqot metodi va metodologiyasi
A13	Eksperimental tadqiqotlar
A14	Ilmiy tadqiqotda modellashtirish
A15	Ilmiy tadqiqot natijalarini rasmiylashtirish va joriy qilinishi
A16	Magistrlik dissertatsiyasi ustidagi ishning protsessual tuzilmasi
A17	Magistrant ilmiy ishining natijalari, ko'rsatkichlari va uni baholash mezonlari
A18	Dissertatsiyaning tuzilishi va asosiy mazmuni
A19	Rasmiylashtirishga nisbatan asosiy talablar
A20	Dissertatsiyaning himoya qilish

Mustaqil ta'lim (MT)		
	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish va uy ishlarini bajarish	60 soat
1	Fan tarixiga oid yondashuvlar. Fan tarixida ijod muammosi.	4 soat
2	Sharq va G'arb mutafakkirlari ijodiga oid qarashlar. Buyuk allomalarimiz ijod tadqiqot metodologiyasi masalalari.	4 soat
3	Tadqiqotchi faoliyati va unga qo'yiladigan malakaviy talablar.	4 soat
4	Ilmiy bilish. Ilmiy tadqiqot va metod.	4 soat
5	Ilmiy tadqiqot metodologiyasi: maqsadi, mazmuni va funksiyalari.	4 soat
6	Ilmiy tadqiqot texnologiyasi.	4 soat
7	Ilmiy tadqiqot: darajalari, strukturalari va shakllari.	4 soat
8	Ilmiy muammo: mohiyati va xususiyatlari.	4 soat
9	Muammo(mavzu)ning ishlanganlik(o'rganilgan) darajasini aniqlash.	4 soat
10	Ilmiy tadqiqotda axborot bilan ishlash.	4 soat
11	Bilish faoliyatida ratsionallik va irratsionallik.	4 soat
12	Fanda metod va metodologiya masalalari.	4 soat
13	Kuzatish metodi.	4 soat
14	Eksperiment metodi. Kontent analiz va statistik ma'lumotlardan foydalanish.	4 soat
15	Kompyuterli eksperiment, uning imkoniyatlari va samaradorligi	4 soat

Asosiy adabiyotlar	
1.	Radjabov A. Ilmiy tadqiqot asoslari. Tafakkur bo'stoni. O'quv qo'llanma. Toshkent 2012.
2.	Umurov H., Umurova G. Ilmiy tadqiqot asoslari. Darslik. SamDU. Samarqand-2020
Qo'shimcha adabiyotlar	

1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qullanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021. – 280 b.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 b.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	Shermuxeimova N.A. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. "Innovatsiya-Ziyo" Toshkent. 2020.
8.	Xodiev B.Y., Bekmurodov A.Sh., Boltaev M.R. va boshqalar. Ilmiy-tadqiqotchilik faoliyatiga tayyorgarlik asoslari-T.:Ekonomika 2010. 138 bet
9.	Qo'shoqov Sh.S. Ilmiy tadqiqot metodologiyasi. S.:SamDU nashri. 172 bet.2015.
10.	Raxmatullaev Sh. Ilmiy tadqiqot asoslari. -Toshkent, 2002.
11.	Davronov Z. Ilmiy ijod metodologiyasi. T.: Iqtisod-moliya, 2007.
12.	Ilmiy ijodiyot metodologiyasi (o'quv qo'llanma). Tuzuvchilar: Burxonov A. va boshqalar. T.: TDYUI, 2006.
13.	Choriyev A. Choriyev I. Pedagogikaning metodologik asosi va ilmiy tadqiqot metodlari. T.: Nishon Noshir nashriyoti.2016
Axborot manbaalari	
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Ziynet.uz .
4.	www.veterinariya.medsinasi.uz
5.	www.sea@mail.net21.ru
6.	www.veterinary@actavis.ru

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi